

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI
CONSILIUL STUDIILOR UNIVERSITARE DE DOCTORAT
ȘCOALA DOCTORALĂ: CIBERNETICĂ ȘI STATISTICĂ ECONOMICĂ

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE

**ANALIZA CONTEXTULUI MACROECONOMIC AL ROMÂNIEI ȘI
EVALUAREA SISTEMULUI EDUCAȚIONAL ÎN RAPORT CU
DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ**

Candidat:

Conf. univ. dr. Emilia GOGU (LUCA)

București

2026

REZUMAT

Teza de abilitare intitulată *„Analiza contextului macroeconomic al României și evaluarea sistemului educațional în raport cu dezvoltarea sustenabilă”* sintetizează principalele rezultate ale activității profesionale, didactice și de cercetare desfășurate pe parcursul carierei universitare și, în mod particular, după obținerea titlului de doctor. Lucrarea evidențiază coerența preocupărilor științifice, relevanța și impactul rezultatelor obținute, contribuțiile personale aduse domeniului Cibernetică și Statistică Economică, precum și perspectivele de dezvoltare academică, profesională și științifică.

Coordonata fundamentală a carierei universitare este reprezentată de pasiunea pentru statistică, domeniu în care mi-am format competențele de bază în perioada studiilor universitare, desfășurate între anii 1990 și 1995 la Academia de Studii Economice din București. Pregătirea inițială a fost consolidată ulterior prin participarea la stagii, programe de formare și activități de perfecționare organizate în cadrul instituțiilor de învățământ superior, al institutelor de cercetare și al proiectelor naționale și internaționale. Aceste experiențe au contribuit la dezvoltarea competențelor în domeniul statisticii economice și sociale, econometriei, analizei macroeconomice, cercetării educaționale și evaluării instituționale.

Preocupările științifice au urmărit aplicarea metodelor statistice și econometrice în analiza unor fenomene economice și sociale complexe, cu accent asupra contextului macroeconomic, productivității, migrației forței de muncă, investițiilor străine directe, energiei curate, economiei verzi, capitalului uman și performanței sistemului educațional. Treptat, aria cercetărilor a fost extinsă către analiza interdisciplinară a relațiilor dintre educație, economie și dezvoltare sustenabilă, statisticii revenindu-i rolul de instrument fundamental pentru măsurarea fenomenelor, identificarea tendințelor, evaluarea dezechilibrelor și fundamentarea deciziilor.

În ultimele decenii, România a parcurs un proces amplu de transformare economică, socială și instituțională. Creșterea produsului intern brut pe locuitor, integrarea europeană, dezvoltarea unor sectoare economice competitive și apropierea graduală de nivelul mediu al Uniunii Europene reprezintă progrese importante. Acestea coexistă însă cu dezechilibre structurale persistente, reflectate prin disparități regionale, productivitate inegală între sectoarele economice, rigidități ale pieței muncii, migrația populației active, deficit de competențe, dezechilibre bugetare și vulnerabilități instituționale.

Adoptarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și a documentelor strategice naționale a impus o nouă perspectivă asupra dezvoltării, bazată pe corelarea creșterii economice cu echitatea socială, calitatea educației, utilizarea responsabilă a resurselor și protecția mediului. În acest cadru, dezvoltarea economică nu mai poate fi evaluată exclusiv prin intermediul indicatorilor cantitativi tradiționali, ci trebuie analizată și prin prisma calității creșterii, a distribuției beneficiilor acesteia, a rezilienței instituționale și a capacității economiei de a răspunde tranziției digitale și verzi.

Educația ocupă o poziție centrală în acest proces. Un sistem educațional performant contribuie la dezvoltarea capitalului uman, la creșterea productivității, la inovare, mobilitate socială și adaptarea forței de muncă la schimbările tehnologice. În același timp, performanța sistemului educațional depinde de contextul macroeconomic, de resursele disponibile, de politicile publice și de capacitatea instituțională. Pornind de la această relație de interdependență, teza analizează sistemul economic și sistemul educațional ca subsisteme deschise, adaptive și informaționale, între care se manifestă mecanisme de feedback, reglare și influență reciprocă.

Lucrarea este structurată în trei părți principale, urmate de concluzii și referințe bibliografice. Prima parte prezintă evoluția carierei academice, realizările profesionale și științifice, impactul activităților desfășurate și perspectivele dezvoltării viitoare. Cea de-a doua parte reunește

rezultatele științifice de referință privind analiza contextului macroeconomic al României și evaluarea sistemului educațional în raport cu dezvoltarea sustenabilă. Iar partea a III-a tezei prezintă perspectivele de dezvoltare academică, profesională și științifică.

PARTEA I. CARIERA ACADEMICĂ: REALIZĂRI PROFESIONALE ȘI ȘTIINȚIFICE

Primul capitol, intitulat „*Activitatea profesională didactică și de cercetare*”, prezintă principalele etape ale formării și evoluției profesionale, activitatea didactică, cercetarea științifică, proiectele realizate, recunoașterea impactului activității și implicarea în rezolvarea problemelor comunității academice.

Stagiile de pregătire și evoluția carierei universitare reflectă preocuparea constantă pentru perfecționare și pentru integrarea noilor metode de analiză statistică în activitățile de predare și cercetare. Formarea profesională continuă a permis aprofundarea metodelor statistice și econometrice și adaptarea acestora la cerințele cercetării contemporane, caracterizată prin volume mari de date, multidisciplinaritate și necesitatea fundamentării deciziilor pe evidențe empirice.

Parcursul academic și activitatea didactică s-au dezvoltat în strânsă legătură cu cercetarea științifică. Activitatea de predare a urmărit formarea competențelor teoretice și aplicative ale studenților, dezvoltarea capacității acestora de a selecta și utiliza metode statistice adecvate, de a interpreta rezultatele și de a formula concluzii fundamentate. Prin cursurile, seminarele, lucrările practice și activitățile de îndrumare au fost promovate abordarea interdisciplinară, utilizarea datelor reale și corelarea conținuturilor didactice cu cerințele economiei și ale pieței muncii.

Elaborarea de manuale, monografii, cursuri și lucrări practice a reprezentat o componentă importantă a activității academice. Aceste lucrări au fost concepute ca instrumente de formare, dar și ca mijloace de valorificare a rezultatelor cercetării. Conținuturile au fost permanent actualizate, fiind integrate metode statistice moderne, aplicații economice și sociale și studii de caz relevante pentru înțelegerea fenomenelor investigate.

Activitatea de cercetare științifică s-a concretizat în articole publicate în reviste indexate în baze de date internaționale, lucrări prezentate la manifestări științifice, cărți, manuale, monografii și studii realizate în cadrul unor proiecte de cercetare-dezvoltare. Publicațiile abordează teme din domeniul analizei macroeconomice, statisticii educației, capitalului uman, productivității, migrației, dezvoltării sustenabile, economiei verzi și evaluării instituționale.

Relevanța acestor cercetări derivă din capacitatea lor de a răspunde unor probleme economice și sociale actuale și de a furniza informații utile pentru fundamentarea politicilor publice. Impactul rezultatelor este reflectat prin vizibilitatea publicațiilor, participarea la comunități științifice, implicarea în proiecte și utilizarea concluziilor în activități de analiză, evaluare și dezvoltare instituțională.

Proiectele de cercetare-dezvoltare obținute în competiții au favorizat colaborarea interdisciplinară și interinstituțională, transferul de cunoaștere și aplicarea rezultatelor cercetării în contexte concrete. Implicarea în aceste proiecte a presupus activități de proiectare metodologică, construire și administrare a bazelor de date, definire a indicatorilor, analiză statistică, elaborare de rapoarte și formulare de recomandări.

O dimensiune distinctă a activității profesionale este reprezentată de colaborarea cu *Institutul Național de Statistică* și cu *Societatea Română de Statistică*. Aceste colaborări au oferit cadrul necesar pentru consolidarea legăturii dintre statistica academică și statistica oficială, pentru promovarea culturii statistice și pentru participarea la activități de interes național. Ele au contribuit, de asemenea, la valorificarea experienței profesionale în proiecte care implică producerea, analiza și diseminarea informației statistice.

Implicarea în rezolvarea problemelor comunității academice a inclus participarea la activități de management universitar, evaluare instituțională, asigurare a calității, dezvoltare curriculară, îndrumare a studenților și colaborare cu instituții academice și profesionale. Aceste activități reflectă asumarea unui rol activ în funcționarea și dezvoltarea învățământului superior și în promovarea standardelor academice și profesionale.

PARTEA A II-A. REZULTATE ȘTIINȚIFICE DE REFERINȚĂ PRIVIND ANALIZA CONTEXTULUI MACROECONOMIC AL ROMÂNIEI ȘI A SISTEMULUI EDUCAȚIONAL ÎN RAPORT CU DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ

Cea de-a doua parte a tezei reunește rezultatele științifice considerate reprezentative pentru direcțiile de cercetare dezvoltate. Acestea sunt organizate în trei capitole consacrate analizei contextului macroeconomic, profilului și calității învățământului superior și instrumentelor statistice dezvoltate pentru analiza și evaluarea sistemului educațional.

Analiza contextului macroeconomic al României și a perspectivelor dezvoltării sustenabile

Capitolul al doilea analizează fenomene macroeconomice relevante pentru înțelegerea poziției României și a perspectivelor sale de dezvoltare sustenabilă. Cercetările reunite în acest capitol evidențiază faptul că performanța economică trebuie interpretată printr-o abordare multidimensională, care integrează creșterea economică, productivitatea, ocuparea, mobilitatea forței de muncă, investițiile și tranziția către surse curate de energie.

Prima direcție de cercetare se referă la *dezvoltarea economică durabilă, echilibrul economic și productivitatea muncii în industriile economiei naționale românești*. Analiza urmărește relația dintre dinamica economică și utilizarea eficientă a resurselor de muncă, evidențiind diferențele structurale și contribuția ramurilor economice la formarea rezultatelor macroeconomice. Productivitatea muncii reprezintă un indicator esențial al competitivității și al capacității economiei de a genera valoare adăugată, iar investigarea sa permite identificarea sectoarelor cu potențial de dezvoltare și a domeniilor care necesită restructurare și investiții.

O a doua direcție vizează *impactul educației și al creșterii economice asupra migrației forței de muncă din Uniunea Europeană*. Cercetarea tratează migrația ca pe un fenomen complex, influențat de diferențele de venit, oportunitățile de ocupare, nivelul educației, calitatea instituțiilor și perspectivele profesionale. Educația poate favoriza mobilitatea internațională, prin creșterea transferabilității competențelor, dar poate amplifica și pierderea de capital uman în statele care nu oferă oportunități profesionale adecvate. Rezultatele susțin necesitatea unor politici coordonate în domeniul educației, ocupării și migrației.

Analiza *impactului energiei curate asupra creșterii economice durabile în statele membre ale Uniunii Europene* evidențiază importanța tranziției energetice pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare sustenabilă. Utilizarea surselor regenerabile, eficiența energetică, reducerea emisiilor și inovarea tehnologică sunt analizate în relație cu dinamica economică. Cercetarea subliniază că tranziția către energia curată poate contribui la creșterea economică, însă efectele sale depind de structura economiei, nivelul investițiilor, capacitatea tehnologică și coerența politicilor publice.

Subcapitolul consacrat *provocărilor economiei verzi în România* urmărește adaptarea economiei naționale la cerințele tranziției ecologice. Economia verde presupune modificări semnificative ale modelelor de producție și consum, ale structurii ocupării și ale competențelor solicitate pe piața muncii. Dezvoltarea competențelor verzi și integrarea educației pentru sustenabilitate devin, în acest context, condiții necesare pentru realizarea tranziției. Cercetarea evidențiază necesitatea corelării politicilor economice, educaționale, energetice și de mediu.

Ultima direcție a capitolului analizează *factorii determinanți ai investițiilor străine directe în țările cel mai puțin dezvoltate*, prin utilizarea modelelor statice și dinamice de date panel.

Cercetarea extinde perspectiva analitică dincolo de spațiul național și european și evidențiază rolul stabilității macroeconomice, al calității instituțiilor, al infrastructurii, capitalului uman și dimensiunii pieței în atragerea investițiilor. Aplicarea modelelor de date panel permite surprinderea atât a diferențelor dintre state, cât și a evoluției în timp a factorilor analizați.

Analiza profilului și a calității sistemului de învățământ superior

Capitolul al treilea este consacrat evoluției și profilului sistemului de învățământ din România, cu accent asupra învățământului superior. Cercetările combină perspectiva istorică, analiza statistică și interpretarea instituțională, contribuind la construirea unei imagini de ansamblu asupra transformărilor sistemului educațional.

Analiza evoluției centenare a învățământului în România urmărește principalele etape ale dezvoltării educației și relația acestora cu transformările economice, sociale și politice. Perspectiva pe termen lung permite identificarea schimbărilor structurale privind accesul la educație, rețeaua școlară, efectivele de elevi și studenți, corpul profesoral și rezultatele educaționale.

Lucrarea privind *Geneza și evoluția învățământului superior din România, reflectate prin date statistice*, evidențiază rolul statisticii oficiale și al seriilor istorice în documentarea transformărilor sistemului universitar. Analiza urmărește evoluția instituțiilor, programelor de studii, populației universitare și absolvenților, precum și influența schimbărilor demografice și economice asupra învățământului superior.

Monografia statistică a Academiei de Studii Economice din București – 100 de promoții de absolvenți reprezintă o contribuție la documentarea istoriei instituționale prin intermediul datelor. Lucrarea valorifică informațiile statistice referitoare la generațiile de absolvenți și evidențiază contribuția Academiei de Studii Economice la formarea specialiștilor din domeniul economic. Abordarea monografică demonstrează modul în care statistica poate fi utilizată nu doar pentru analiza fenomenelor curente, ci și pentru conservarea și interpretarea memoriei instituționale.

Instrumente statistice dezvoltate în analiza activității sistemului de învățământ

Capitolul al patrulea prezintă contribuțiile aplicative referitoare la dezvoltarea unor instrumente statistice și manageriale pentru analiza sistemului educațional și evaluarea capacității instituționale.

Participarea la elaborarea sistemului informatic și a bazei de date pentru secțiunea „*Caracteristici educaționale*” a *Recensământului Populației și Locuințelor 2021* constituie o contribuție relevantă la producerea statisticii oficiale. Activitatea a presupus expertiză privind definirea caracteristicilor educaționale, structurarea informațiilor, verificarea coerenței și asigurarea condițiilor pentru prelucrarea și analiza datelor. Informațiile rezultate din recensământ oferă o bază esențială pentru evaluarea nivelului de educație al populației, a diferențelor teritoriale și a relației dintre educație, ocupare și condițiile socioeconomice.

Cea de-a doua contribuție prezentată în capitol constă în proiectarea unui *instrument de evaluare a capacității instituționale de tip Balanced Scorecard*, adaptat particularităților unei instituții de învățământ superior. Demersul a inclus stabilirea etapelor de proiectare, identificarea criteriilor de performanță, selectarea indicatorilor-țintă, elaborarea ghidului de implementare și proiectarea instrumentului de evaluare.

Adaptarea modelului Balanced Scorecard la mediul universitar permite abordarea performanței instituționale din mai multe perspective complementare: resurse și sustenabilitate financiară, procese interne, beneficiari și părți interesate, dezvoltare organizațională, inovare și învățare.

Instrumentul contribuie la transformarea obiectivelor strategice în indicatori măsurabili și la dezvoltarea mecanismelor de monitorizare, feedback și autoreglare instituțională.

Prin această contribuție este evidențiată dimensiunea cibernetică a evaluării instituționale. Instituția de învățământ este abordată ca un sistem deschis, în care informațiile referitoare la rezultate sunt utilizate pentru compararea performanței cu obiectivele stabilite și pentru adoptarea măsurilor corective. Balanced Scorecard facilitează integrarea datelor în procesul decizional și susține dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe performanță, responsabilitate și îmbunătățire continuă.

PARTEA A III-A. PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE VIITOARE

Planul de evoluție a carierei este formulat în concordanță cu direcțiile strategice ale Facultății de Cibernetică, Statistică și Informatică Economică și ale Academiei de Studii Economice din București.

În plan academic și profesional, obiectivele vizează continuarea modernizării activității didactice, integrarea rezultatelor cercetării în disciplinele predate, dezvoltarea materialelor educaționale și extinderea utilizării studiilor de caz bazate pe date reale. O prioritate o reprezintă formarea capacității studenților de a utiliza metode statistice și econometrice avansate, de a interpreta critic informațiile și de a fundamenta decizii pe baza evidențelor empirice.

Obținerea abilitării va crea cadrul pentru coordonarea activității doctorale și pentru formarea unor noi generații de cercetători. Activitatea de îndrumare va urmări dezvoltarea unor teme interdisciplinare la intersecția dintre statistica economică, analiza macroeconomică, educație, capital uman, economie verde și dezvoltare sustenabilă. Doctoranzii vor fi încurajați să utilizeze baze de date naționale și internaționale, metode econometrice moderne și instrumente digitale de analiză.

Perspectivile științifice includ aprofundarea cercetărilor privind relația dintre educație și performanța economică, dezvoltarea unor indicatori compoziți pentru evaluarea sistemelor educaționale, extinderea analizelor comparative la nivel european și dezvoltarea modelelor de prognoză. O altă direcție urmărește analiza relației dintre tranziția verde, transformarea digitală, competențele forței de muncă și capacitatea sistemului educațional de a răspunde noilor cerințe.

Dezvoltarea colaborărilor naționale și internaționale, participarea la proiecte interdisciplinare și creșterea vizibilității rezultatelor cercetării reprezintă obiective importante. În același timp, va fi continuată colaborarea cu instituțiile de statistică oficială, organizațiile profesionale, instituțiile de învățământ superior și structurile responsabile de evaluarea și asigurarea calității educației.

Perspectivă de dezvoltare academică și profesională

Activitatea didactică reprezintă fundamentul carierei universitare și principala responsabilitate a cadrului didactic. Calitatea procesului de învățământ contribuie direct la formarea profesională, orientarea intelectuală și dezvoltarea gândirii critice a studenților. Într-un mediu academic dinamic și competitiv, activitatea didactică trebuie să se desfășoare pe coordonatele perfecționării continue, excelenței, eficienței și compatibilizării cu standardele naționale și internaționale.

Obiectivele asumate în plan didactic vizează promovarea unei culturi a calității, bazate pe cunoștințe temeinice, competențe reale, responsabilitate profesională și vizibilitate academică. Este urmărită dezvoltarea continuă a competențelor de predare și cercetare, atât în cadrul Departamentului de Statistică și Econometrie, cât și prin intermediul rețelelor academice naționale și internaționale.

O atenție deosebită va fi acordată interdisciplinarității, prin integrarea metodelor statistice și econometrice în domenii precum finanțele, contabilitatea, analiza riscurilor, educația, capitalul uman și cercetarea fenomenelor socioeconomice. Disciplinele de specialitate vor fi actualizate prin introducerea unor teme aplicative și studii de caz inspirate din realitatea economică, socială și educațională.

Procesul didactic va fi centrat pe student și va utiliza metode moderne de predare, bazate pe cercetare, explorare, problematizare, modelare statistică și tehnologii digitale. Accentul va fi pus pe învățarea prin descoperire și nu exclusiv pe transmiterea standardizată a informațiilor, astfel încât studenții să își dezvolte gândirea statistică, competențele analitice, capacitatea de interpretare critică și abilitățile practice.

Cursurile vor integra permanent elemente de actualitate, pentru ca studenții și masteranzii să fie conectați la evoluțiile statisticii și ale domeniilor conexe. Strategiile de predare vor utiliza studii de caz, analiza unor situații economice actuale și dezbateri privind mediul de afaceri național și internațional.

Îndrumarea studenților în cadrul cercurilor științifice, sesiunilor de comunicări și proiectelor de cercetare va contribui la familiarizarea acestora cu metodele de colectare, prelucrare și analiză a datelor, cu interpretarea fenomenelor socioeconomice și cu utilizarea tehnologiilor informatice. Profesorul universitar este privit atât ca formator profesional, cât și ca model intelectual, capabil să inspire, să îndrume și să susțină dezvoltarea viitoarelor generații de specialiști.

Obținerea abilitării va permite dezvoltarea activității de coordonare doctorală. Temele propuse viitorilor doctoranzi vor fi orientate către analiza statistică și econometrică a fenomenelor macroeconomice, evaluarea sistemelor educaționale, capitalul uman, economia verde, tranziția energetică și dezvoltarea sustenabilă. Doctoranzii vor fi încurajați să utilizeze baze de date naționale și internaționale, metode econometrice moderne și instrumente digitale de analiză.

Perspective de dezvoltare a activității științifice

În plan științific, direcția fundamentală de cercetare rămâne aplicarea metodelor statistice și econometrice în analiza fenomenelor economice și sociale, cu accent pe modelarea macroeconomică. Această direcție va fi extinsă asupra sistemului educațional, capitalului uman, economiei verzi, protecției mediului și proceselor de dezvoltare sustenabilă.

Principalele obiective generale urmăresc elaborarea unor lucrări de specialitate dedicate conceptelor, tehnicilor și metodelor statistice, publicarea de articole în reviste indexate internațional și în volumele conferințelor științifice, implicarea în activități editoriale, coordonarea studenților în cadrul manifestărilor științifice și promovarea culturii statistice și a alfabetizării în domeniul datelor.

În mod concret, este avută în vedere publicarea anuală a cel puțin două articole în reviste de specialitate, participarea la cel puțin o conferință științifică, cu prioritate internațională, abordarea unor teme actuale privind învățământul superior, continuarea organizării seminarelor naționale „Octav Onicescu” în cadrul Institutului Național de Statistică și implicarea în organizarea de conferințe și alte manifestări științifice.

Perspectivile de dezvoltare științifică sunt concretizate prin cinci obiective majore, concepute ca o continuare logică a activităților desfășurate și ca premise pentru deschiderea unor noi direcții de cercetare și cooperare academică.

Obiectivul 1. Realizarea Barometrului Calității Învățământului Superior

Un prim obiectiv prioritar îl reprezintă finalizarea și publicarea ediției a cincea a *Barometrului Calității Învățământului Superior*, realizat sub egida ARACIS. Cercetarea se numără printre cele mai ample investigații statistice și sociologice privind percepțiile actorilor implicați în învățământul superior din România.

Componenta cantitativă a cercetării a inclus 81.786 de respondenți, dintre care 77.275 de studenți din ciclurile de licență, masterat și doctorat, 1.535 de absolvenți, 1.452 de cadre didactice universitare și 1.524 de reprezentanți ai angajatorilor. Analiza cantitativă a fost completată prin 120 de interviuri semistructurate cu persoane aflate în funcții de conducere universitară, studenți, absolvenți și angajatori.

Prin combinarea datelor cantitative și calitative, cercetarea oferă o perspectivă complexă asupra calității învățământului superior, a experiențelor actorilor implicați și a relației dintre universități și piața muncii. Finalizarea studiului va asigura continuitatea metodologică în raport cu edițiile precedente și va furniza un instrument strategic pentru universități, angajatori și factorii de decizie din domeniul educației.

Obiectivul 2. Finalizarea studiului privind experiența Bacalaureatului

Al doilea obiectiv major îl constituie finalizarea cercetării *„Experiența Bacalaureatului în România și Republica Moldova – de la începuturi până în prezent, în cifre, fapte și trăiri”*, inițiată și lansată la 27 martie 2025.

Studiul abordează evoluția examenului de Bacalaureat din perspectivă istorică, legislativă, statistică, narativă și socioculturală. Proiectul este realizat de o echipă de voluntari formată din cadre didactice și studenți ai Academiei de Studii Economice din București, în parteneriat cu Institutul Național de Statistică și cu sprijinul mediului academic din România și Republica Moldova.

Cele aproximativ 11.500 de răspunsuri colectate, inclusiv de la persoane care au susținut examenul începând cu anul 1957, oferă o bază solidă pentru realizarea unei analize longitudinale și intergeneraționale. Cercetarea va evidenția transformările examenului de Bacalaureat, impactul său educațional, emoțional și social, precum și rolul acestuia în formarea identității educaționale și socioculturale.

Prin rezultatele obținute, studiul va oferi repere relevante pentru înțelegerea evoluției sistemului de evaluare și pentru fundamentarea unor politici educaționale adaptate realităților din România și Republica Moldova.

Obiectivul 3. Consolidarea ecosistemului regional de date statistice România–Republica Moldova

În vederea dezvoltării domeniului statistic și a consolidării cooperării instituționale și academice dintre România și Republica Moldova, a fost propus Ministerului Afacerilor Externe al României proiectul *„Consolidarea ecosistemului regional de date statistice pentru formare profesională și dezvoltare durabilă: România–Republica Moldova”*, în cadrul Programului de Asistență Tehnică și Dezvoltare – runda 2026.

Proiectul se fundamentează pe un parteneriat între Academia de Studii Economice din București, Academia de Studii Economice a Moldovei, Institutul Național de Statistică al României și Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. Consorțiul reunește expertiza academică, instituțională și metodologică necesară pentru dezvoltarea capacităților în domeniul statistic, îmbunătățirea calității datelor și promovarea deciziilor fundamentate pe evidențe.

Proiectul propune șase direcții operaționale:

1. *Consolidarea capacității universităților de a forma specialiști în statistică aplicată și știința datelor*, capabili să analizeze și să interpreteze date în contexte economice, sociale și educaționale;
2. *Dezvoltarea competențelor și resurselor partajate între instituțiile partenere*, prin mecanisme comune de formare profesională, schimburi de experiență și infrastructură digitală;
3. *Armonizarea metodologiilor statistice și elaborarea unor instrumente comune*, inclusiv dezvoltarea unei baze de date România–Republica Moldova privind indicatorii dezvoltării sustenabile, educației și ocupării;
4. *Înființarea unui hub regional de cercetare aplicată în statistică, informatică și socioeconomie*, destinat elaborării, testării și diseminării unor politici publice pilot bazate pe dovezi;
5. *Creșterea culturii statistice și a alfabetizării în domeniul datelor*, în rândul elevilor, studenților, tinerilor profesioniști, decidenților și publicului larg;
6. *Instituționalizarea unui cadru durabil de cooperare transfrontalieră*, capabil să susțină proiecte comune, să atragă resurse europene și internaționale și să contribuie la parcursul european al Republicii Moldova.

Prin caracterul său multidimensional, proiectul urmărește consolidarea unui spațiu comun româno-moldovean de educație, cercetare, statistică oficială și guvernanță bazată pe date, adaptat proceselor europene de transformare și integrare.

Obiectivul 4. Continuarea Monografiei statistice a Academiei de Studii Economice din București

Un alt obiectiv important îl constituie continuarea *Monografiei statistice a Academiei de Studii Economice din București – 100 de promoții de absolvenți*, prin elaborarea volumelor al III-lea și al IV-lea.

Volumul al III-lea – Monografia relațiilor internaționale și a parteneriatelor AISCI/ASE va urmări evidențierea dimensiunii internaționale a instituției și a rețelei de parteneriate dezvoltate de-a lungul timpului. Cercetarea va analiza relațiile internaționale în trei perioade istorice distincte: 1913–1948, 1948–1989 și perioada de după 1990.

Volumul va prezenta procesul de internaționalizare a instituției, participarea în clasamente internaționale, programele Tempus, Erasmus și Erasmus+, parteneriatele universitare interne, rolul Consorțiului „Universitaria” și colaborările cu mediul de afaceri și organizațiile profesionale. O atenție distinctă va fi acordată impactului acestor parteneriate asupra mobilității academice și inserției absolvenților pe piața muncii.

Volumul al IV-lea – Monografia activității de cercetare AISCI/ASE va fi dedicat contribuției științifice a instituției la dezvoltarea cunoașterii economice și sociale. Acesta va include prezentarea proiectelor de cercetare naționale și internaționale, a cercetărilor cu impact deosebit, a lucrărilor științifice premiate, a brevetelor de invenție și a personalităților academice care au contribuit la prestigiul științific al instituției.

Prin realizarea celor două volume, ansamblul monografic va oferi o imagine amplă și integratoare asupra istoriei, internaționalizării, parteneriatelor și activității științifice ale Academiei de Studii Economice din București.

Obiectivul 5. Studiu istorico-statistic privind sistemul de învățământ din Basarabia și Republica Moldova

Pentru completarea cercetărilor consacrate sistemului românesc de învățământ, este propusă elaborarea lucrării „*Geneza și evoluția sistemului de învățământ în Basarabia și în Republica Moldova între tradiție și influențe străine. Studiu istorico-statistic (1812–2024)*”.

Lucrarea va oferi o imagine integrată asupra dezvoltării educației în spațiul dintre Prut și Nistru, pe parcursul a peste două secole de istorie. Demersul va utiliza o abordare interdisciplinară, bazată pe metode istorice, statistice și comparative, pentru evidențierea transformărilor produse în structura, conținutul și funcționarea instituțiilor de învățământ.

Obiectivul central al cercetării este identificarea factorilor istorici, politici, culturali, economici și sociali care au modelat evoluția educației și evidențierea rolului acestora în consolidarea identității naționale și în susținerea progresului social și economic.

Prin caracterul său sintetic și comparativ, lucrarea va contribui la înțelegerea dinamicii educaționale din Republica Moldova și va furniza repere pentru fundamentarea unor politici educaționale viitoare, adaptate cerințelor societății contemporane.

Realizarea studiului va presupune colaborarea cu studenții și cadrele didactice ale departamentelor de statistică, cu Institutul Național de Statistică al României, Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, instituțiile academice partenere și ministerele de resort.

În ansamblu, perspectivele de dezvoltare viitoare sunt orientate către excelență academică, integritate, interdisciplinaritate, inovare și cooperare instituțională. Obiectivele propuse îmbină activitatea didactică, cercetarea statistică și econometrică, analiza sistemului educațional, promovarea culturii datelor și dezvoltarea parteneriatelor dintre mediul universitar și instituțiile de statistică oficială.

Finalizarea Barometrului Calității Învățământului Superior, realizarea studiului consacrat experienței Bacalaureatului, dezvoltarea ecosistemului regional de date România–Republica Moldova, continuarea Monografiei statistice a Academiei de Studii Economice din București și elaborarea studiului istorico-statistic privind educația din Basarabia și Republica Moldova constituie direcții complementare ale aceluiași demers științific.

Prin realizarea acestor obiective este urmărită consolidarea contribuției personale la dezvoltarea domeniului Cibernetică și Statistică Economică, formarea tinerilor cercetători, creșterea vizibilității naționale și internaționale a instituțiilor reprezentate și susținerea guvernantei și a politicilor publice fundamentate pe date și dovezi empirice.

Concluzii

Teza de abilitare reflectă coerența unei cariere universitare construite în jurul statisticii și al aplicării acesteia în analiza fenomenelor economice, sociale și educaționale. Rezultatele prezentate demonstrează continuitatea preocupărilor științifice și capacitatea de a integra metodele statistice, econometrice și cibernetice în cercetarea unor probleme complexe și de actualitate.

Tematica tezei se înscrie organic în domeniul *Cibernetică și Statistică Economică*, prin analiza sistemică a relațiilor dintre economie, educație și dezvoltare sustenabilă. Din perspectiva ciberneticii economice, sistemul macroeconomic și sistemul educațional sunt privite ca subsisteme interconectate, între care se manifestă fluxuri de resurse, informații și mecanisme de feedback. Din perspectiva statisticii economice, cercetarea utilizează indicatori, modele și

metode cantitative pentru măsurarea performanței, identificarea interdependențelor și fundamentarea deciziilor.

Contribuțiile științifice includ analiza productivității și a echilibrului economic, cercetarea relației dintre educație, creștere și migrație, evaluarea efectelor energiei curate și a economiei verzi, modelarea determinantilor investițiilor străine directe, documentarea statistică a evoluției învățământului și proiectarea unor instrumente pentru evaluarea capacității instituționale.

Prin integrarea acestor direcții, teza reafirmă rolul statisticii economice ca instrument de guvernare, monitorizare și fundamentare strategică a politicilor publice. Statistica nu reprezintă numai un mijloc de descriere a realității, ci și o componentă esențială a mecanismelor de anticipare, evaluare și reglare a sistemelor economice și educaționale.

În același timp, lucrarea evidențiază rolul educației ca investiție strategică în dezvoltarea capitalului uman și ca factor determinant al competitivității, inovării, incluziunii sociale și rezilienței. Corelarea politicilor educaționale cu obiectivele economice și de sustenabilitate este indispensabilă pentru reducerea dezechilibrelor și pentru consolidarea capacității României de a răspunde transformărilor economice, tehnologice și demografice.

Rezultatele științifice, experiența didactică și profesională și perspectivele formulate demonstrează capacitatea de a iniția, dezvolta și coordona cercetări avansate în domeniul Cibernetică și Statistică Economică. Teza creează premisele continuării unei cariere universitare orientate către excelență, interdisciplinaritate, colaborare instituțională, formarea tinerilor cercetători și utilizarea responsabilă a datelor în sprijinul dezvoltării sustenabile.

Iulie 2026